

Brüssel, 12. september 2025
(OR. en)

12723/25

Institutsioonidevaheline
dokument:
2025/0555(COD)

COMPET 854	POLGEN 140
IND 342	ECOFIN 1154
MI 639	COH 171
CADREFIN 186	INDEF 89
FIN 1060	CULT 96
RECH 381	CYBER 240
ESPACE 59	JAI 1231
CONSOM 170	DIGIT 169
DUAL USE 42	DATAPROTECT 206
EDUC 353	FREMP 228
TELECOM 294	RELEX 1147
ENER 437	COPS 439
ENV 824	UD 199
CLIMA 329	AUDIO 79
AGRI 414	PROCIV 115
TRANS 376	IPCR 63
SAN 551	MAP 55
PHARM 121	FISC 236
BIOTECH 11	CODEC 1242
POLMIL 257	CSC 446

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Nõukogu (konkurentsivõime (siseturg, tööstus, teadusuuringud ja kosmos)) 29. september 2025. aasta istungi ettevalmistamine Konkurentsivõime Fond – <i>Komisjoni ettekanne</i> – <i>Poliitiline mõttevahetus</i>

Pidades silmas poliitilist mõttevahetust konkurentsivõime nõukogu istungil 29. septembril 2025, edastatakse delegatsioonidele lisas konkurentsivõime fondi käsitlev eesistujariigi taustdokument.

ARUTELUDOKUMENT

Konkurentsivõime nõukogu istung

Brüssel, 29. september 2025

MUUTA KONKURENTSIVÕIME FOND ETTEVÕTETE JAOKS TOIMIVAKS

Draghi ja Letta hiljutistes aruannetes ning *Euroopa Komisjoni konkurentsivõime kompassis* on rõhutatud märkimisväärset investeeringute puudujääki, mis tuleb kõrvaldada, et saavutada Euroopa konkurentsivõime, rohepöörde, julgeoleku ja vastupidavuse eesmärgid. See puudujääk ohustab nii ELi võimet säilitada oma tööstuse tugevus, kui ka kaksiküleminekus ja ülemaailmses tehnoloogilises võidujooksus juhikohal olemist. Nii *Draghi kui ka Letta aruanded* näitavad, et Euroopa tulevane jõukus ja geopoliitiline mõju sõltuvad selle lõhe ületamisest sihipäraste ja riskantsemate investeeringute kaudu.

Euroopa rohe- ja tööstuspoliitika eesmärkide saavutamine nõuab nii avaliku kui ka erasektori osalejatelt palju suuremat riskivalmidust. Probleem seisneb selles, et süsinikuheite vähendamise, digitaliseerimise ja uute tehnoloogiate arendamisega kaasneb märkimisväärne ebakindlus ja pikk tasuvusaeg, mis muudab need tavapäraste riskikartlike rahastamismudelite puhul ebaatraktiivseks. Nagu Draghi aruandes rõhutatud, ei mobiliseeri olemasolevad mehhanismid piisavalt kapitali, eelkõige suuremahuliste või murranguliste projektide jaoks, mis on vajalikud Euroopa juhtpositsiooni ja suveräänsuse tugevdamiseks tööstuses. Eeskätt erainvestorid ei soovi praegu ilma avaliku sektori toetuseta nõutavas ulatuses tegutseda ega võtta vajalikul tasemel riske.

Vastuseks Draghi aruandele ja sellest inspireerituna on Euroopa Komisjon teinud ettepaneku luua *Euroopa Konkurentsivõime Fond*. Euroopa Konkurentsivõime Fond peaks toimima investeringute puudujäägi kõrvaldamise katalüsaatorina, kasutades kõiki ELi rahastamisvahendeid Euroopa strateegilisi ja tööstuslikke prioriteete teenivate investeringute kaasamiseks. Koondades suure hulga olemasolevaid fonde ja finantseerimisskeeme ühte sidusasse õigus- ja juhtimisraamistikku, on Euroopa Konkurentsivõime Fondi eesmärk pakkuda tõhusamat ja sihipärasemat toetust peamistele sektoritele ja projektidele, et tagada Euroopa juhtpositsioon tehnoloogias ja tööstuses.

Euroopa Konkurentsivõime Fond kasutab kõiki olemasolevaid ELi finantsinstrumente – toetusi, hankeid, laene, tagatise, omakapitaliinvesteeringuid, segarahastamist jne. Et Euroopa Konkurentsivõime Fond oleks tõeliselt tõhus, oleks vaja, et sidusrühmad, kes peavad selle eesmärkide saavutamiseks fondi aktiivselt kasutama – ettevõtjad ja investorid – peaksid seda edukaks. Ettevõtetal peab olema lihtne ja kiire juurdepääs rahastamisele, selged suunised ja võimalikult vähe haldustakistusi. Kiired ja prognoositavad taotlus- ja toetuse andmise menetlused ning kohandatud toetus on väga olulised, eriti VKEde, idu- ja kasvufirmade jaoks, kes soovivad saada ülemaailmselt konkurentsivõimelisteks osalejateks.

Samal ajal peavad investoritel olema osalemiseks positiivsed stiimulid. Nad peavad olema kindlad, et finantsvahendid ja riskijagamismehhanismid on kindlalt kavandatud, pidades silmas investeerimistsükli kõiki etappe alates innovatsioonist varases etapis kuni tööstusliku kasutuselevõtuni. Turupõhisemate finantsinstrumentide, näiteks *Euroopa Konkurentsivõime Fondi InvestEU instrumendi* vahendite kasutamine võib võimendada veelgi erakapitali, aidata leevendada äririske tagatiste ja kaasinvesteeringute kaudu, suurendades seeläbi avaliku sektori raha iga euro mõju ning toetades murranguliste uuenduste ja tehnoloogiate laiendamist. Samal ajal võib toetuste kasutamine võimaldada komisjonil suunata neid strateegilistele meetmetele.

Ettevõtete tegeliku olukorra mõistmine on äärmiselt oluline. Ainult aktiivselt ettevõtete ja investoritega suheldes ning kujundades Euroopa Konkurentsivõime Fondi pakkumisi vastavalt nende tegelikele vajadustele ja takistustele, saab fond tõeliselt kaasata erakapitali ja optimeerida olemasolevate avaliku sektori vahendite kasutamist. Lihtsustamine, läbipaistvus ja paindlikkus peavad olema Euroopa Konkurentsivõime Fondi juhtimise ja toimimise kesksed põhimõtted.

Selleks et Euroopa Konkurentsivõime Fond toimiks ettevõtjate heaks, on vaja tugevat poliitilist tahet lihtsustada selle juhtimist ja haldamist. Edu sõltub õige tasakaalu leidmisest riigi juhitud instrumentide, nagu toetused ja riigihanked, ning pigem selliste turupõhiste vahendite vahel, nagu laenud, tagatised ja omakapitaliinvesteeringud Euroopa Konkurentsivõime Fondi InvestEU instrumendi raames. Selle lähenemisviisiga võiks Euroopa Konkurentsivõime Fondist saada ELi tööstusala ambitsioonide ja tehnoloogilise juhtpositsiooni saavutamise nurgakivi.

Liikmesriike kutsutakse üles osalema kahe järgmise põhiküsimuse aruteludes.

- Millised on ettevõtete ja investorite silmis Euroopa Konkurentsivõime Fondi kõige olulisemad edukriteeriumid, eelkõige seoses taotluste lihtsustamise ja kiirema menetlemisega?
- Kuidas saaksime muuta kavandatava Euroopa Konkurentsivõime Fondi rahastamisvahendid maksimaalselt tõhusaks, et kaasata erakapitali Euroopa tööstuspoliitika eesmärkide saavutamise projektidesse?
